

Q&A

Ondernemers met financiële zorgen

Meest gestelde vragen en antwoorden

Verbinden Schuldendomein

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Nassaulaan 12
2514 JS Den Haag

Augustus 2024

Colofon

Titel van het werk: Q&A Ondernemers uit de financiële zorgen

Datum van publicatie: augustus 2024

Uitgave: Programma Verbinden Schuldendomein

Versiebeheer vanaf juli 2024

Versie	Datum	Gewijzigd door	Belangrijkste wijzigingen
Versie 1.0	20 augustus 2024	Verbinden Schuldendomein	Actualisatie inleiding, link naar handreiking Bereiken, hoe om te gaan met vroegsignalen van ondernemers. Verwijdering info over energietoeslag.

Inhoud

1.	Inleiding.....	5
1.1.	Hoe is deze Q&A tot stand gekomen?	5
1.2.	Voor wie is deze Q&A bedoeld?.....	5
1.3.	Leeswijzer	5
1.4.	Wettelijk kader	5
1.5.	Het programma Verbinden Schuldendomein	5
1.6.	Hoe houden we contact?.....	6
2.	Toegang ondernemers tot schuldhulpverlening	7
2.1.	Kunnen alle ondernemers met financiële zorgen terecht bij hun gemeente?.....	7
2.2.	Welke ondernemers kunnen een aanvraag schuldhulpverlening doen?	7
2.3.	Maakt het uit welke type schulden een ondernemer heeft?.....	7
2.4.	Moeten ondernemers zelf betalen voor schuldhulpverlening?.....	7
2.5.	Moeten ondernemers hun onderneming stoppen om in aanmerking te komen voor schuldhulpverlening?	8
3.	Ondernemers bereiken	9
3.1.	Hoe kan een gemeente ondernemers bereiken?	9
3.2.	Vallen ondernemers ook onder de vroegsignaleringsplicht van gemeenten?	9
4.	Ondernemers passend ondersteunen	11
4.1.	Waar heeft elke ondernemer met financiële zorgen recht op?	11
4.2.	Wat zijn aandachtspunten bij het passend ondersteunen van ondernemers met financiële zorgen?	11
4.3.	Waarom is een integrale intake belangrijk?	12
4.4.	Wat wordt bedoeld met flankerende ondersteuning?.....	12
4.5.	Hoe gaan gemeenten om met budgetbeheer voor ondernemers?	12
4.6.	Hoe kunnen gemeenten ondersteunen bij de achterstallige nota van de adviseur?	12
4.7.	Hoe richten gemeenten de schuldhulpverlening aan ondernemers in de praktijk in? ..	13
4.8.	Waar vind ik opleidingen om mensen binnen mijn gemeente op te leiden als schuldhulpverlener voor ondernemers?	13
4.9.	Moeten gemeenten een beschikking tot toelating schuldhulpverlening aan ondernemers ook registreren bij BKR?.....	13
5.	Zelf uitvoeren of uitbesteden.....	14
5.1.	Kun je de schuldhulpverlening aan ondernemers beter zelf uitvoeren of uitbesteden? ..	14

5.2.	Hoe kan ik als gemeente de inkoop vormgeven als ik de schuldhulpverlening aan ondernemers wil uitbesteden?	14
5.3.	Wat zijn aandachtspunten voor gemeenten bij het (gedeeltelijk) uitbesteden van schuldhulpverlening aan ondernemers?	14
6.	Wgs en Bbz	16
6.1.	Welke wettelijke regelingen zijn er voor schuldhulp aan ondernemers?	16
6.2.	Geldt de verkorting van de aflosperiode schuldregeling in Msnp naar 18 maanden ook voor ondernemers?	16
6.3.	Bij een niet-levensvatbaar bedrijf is Bbz toch niet mogelijk?	16
6.4.	Wat is de definitie van een levensvatbaar bedrijf?	16
6.5.	Welke mogelijkheden heeft de gemeente om een ondernemer te helpen met een saneringskrediet?	17
6.6.	Blijft de Wgs van toepassing bij een Bbz-krediet?	17

1. Inleiding

1.1. Hoe is deze Q&A tot stand gekomen?

Veel gemeenten stellen vragen aan de VNG over de gemeentelijke ondersteuning aan ondernemers met financiële zorgen. Zij willen weten hoe zij ondernemers met financiële zorgen of problematische schulden tijdig kunnen bereiken en passend kunnen ondersteunen op basis van de wetgeving die hiervoor gemaakt is. De VNG ondersteunt gemeenten hierbij, beantwoordt vragen en organiseert daarnaast proactief (be)sprekken, samenwerksessies en expertsessies met gemeenten. Dit doet de VNG in het kader van het project Ondernemers uit de Financiële Zorgen. In deze Q&A zijn de veel gestelde vragen over de ondersteuning van ondernemers met financiële zorgen op een logische manier geordend en voorzien van antwoorden. De Q&A wordt regelmatig herzien, zodat de informatie actueel en bruikbaar blijft.

1.2. Voor wie is deze Q&A bedoeld?

Deze Q&A is bedoeld voor medewerkers van gemeenten die een rol spelen in het beleid, de coördinatie of de uitvoering van ondersteuning aan ondernemers met financiële zorgen.

1.3. Leeswijzer

De informatie in deze Q&A is geordend rond een aantal hoofdthema's:

- Toegang ondernemers tot schuldhulpverlening
- Ondernemers bereiken
- Ondernemers passend ondersteunen
- Zelf doen of uitbesteden
- Wgs en Bbz

1.4. Wettelijk kader

Net als andere inwoners, hebben ook ondernemers als natuurlijk persoon recht op tijdige, passende en kosteloze ondersteuning van hun woongemeente. De Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs) vormt hiervoor het wettelijk kader, samen met het Besluit gemeentelijke schuldhulpverlening (Bgs) en het Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz). Vanuit de Wgs hebben gemeenten de regierol in het voorkomen en aanpakken van schulden.

1.5. Het programma Verbinden Schuldendomein

De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) heeft als hoofdambitie om bestaanszekerheid te realiseren voor alle inwoners. Dit is de basis om armoede en schulden te voorkomen en duurzame oplossingen te bieden aan inwoners met financiële zorgen. Zij moeten ervan uit kunnen gaan dat zij de best passende dienstverlening en ondersteuning ontvangen. Met het programma Verbinden Schuldendomein bieden we gemeenten handvatten en ondersteuning bij onder andere preventie en het oplossen van schulden, invordering, het samenwerken met

vrijwilligers(organisaties) en het ondersteunen van specifieke doelgroepen zoals jongeren en ondernemers. Om de gezamenlijke opgave in het schuldendomein zo efficiënt en effectief mogelijk uit te voeren, kiezen we voor een integrale aanpak met als basis: [De routekaart Financiële Zorgen | VNG](#). Met deze routekaart bieden we overzicht en een gemeenschappelijke taal aan gemeenten en ketenpartners. De routekaart is dynamisch: nieuwe ontwikkelingen, praktijkvoorbeelden en geleerde lessen worden continu toegevoegd, gedeeld en overdraagbaar gemaakt. Zo bouwen we samen integraal verder aan optimale dienstverlening voor inwoners in het schuldendomein. Kijk voor meer informatie ook op www.vng.nl/schulden.

1.6. Hoe houden we contact?

Met het project Ondernemers uit de Financiële Zorgen ondersteunt de VNG gemeenten bij hun dienstverlening aan ondernemers met financiële zorgen of problematische schulden. Op onze webpagina [Ondernemers uit de financiële zorgen | VNG](#) vindt u praktische handvatten en praktijkvoorbeelden die u helpen bij het inrichten, uitvoeren en versterken van de ondersteuning aan ondernemers met financiële zorgen. Deze handreiking maakt daar onderdeel van uit. Het aanbod van ondersteuningsproducten wordt regelmatig geactualiseerd en uitgebreid aan de hand van de ontwikkelingen, vragen en ervaringen van gemeenten.

Het Programma Verbinden Schulden informeert gemeenten via een periodieke nieuwsbrief over de ontwikkelingen in het schuldendomein. Wilt u de nieuwsbrief ontvangen? Aanmelden kan via dit formulier: [Nieuwsbrief Schulden | VNG](#)

Persoonlijk contact? Het programma Verbinden Schuldendomein is van maandag t/m vrijdag voor gemeenten bereikbaar voor vragen en opmerkingen via schulden@vng.nl en tel. 070 373 8232 (van 9.00 uur tot 17.00 uur).

2.Toegang ondernemers tot schuldhulpverlening

2.1. Kunnen alle ondernemers met financiële zorgen terecht bij hun gemeente?

Alle ondernemers met financiële zorgen of problematische schulden kunnen bij hun gemeente aankloppen, in elk geval voor advies. Soms kan de gemeente zelf adviseren, soms verwijst de gemeente door. Dat verschilt per gemeente en per situatie.

Of een ondernemer ook recht heeft op toegang tot de gemeentelijke schuldhulpverlening, hangt af van de vraag of de ondernemer persoonlijk aansprakelijk is voor de schulden van de onderneming.

2.2. Welke ondernemers kunnen een aanvraag schuldhulpverlening doen?

Alle ondernemers die persoonlijk aansprakelijk zijn voor schulden van hun onderneming kunnen een aanvraag doen voor gemeentelijke schuldhulpverlening. Per definitie zijn dit ondernemers met een eenmanszaak, vennootschap onder firma (vof), commanditaire vennootschap of maatschap. Dit zijn rechtsvormen zonder rechtspersoonlijkheid en daarom is de ondernemer zelf, als natuurlijk persoon, aansprakelijk voor schulden van de onderneming. Maar ook andere ondernemers, die als natuurlijk persoon aansprakelijk zijn voor zakelijke schulden, kunnen voor die schulden een aanvraag schuldhulpverlening doen. Dit is bijvoorbeeld het geval als een ondernemer privé heeft meegetekend voor een lening van zijn BV. Of als een ondernemer zijn eenmanszaak heeft omgezet in een BV, maar nog betalingsverplichtingen heeft die hij met zijn eenmanszaak is aangegaan. Rechtspersonen zoals BV's, stichtingen, verenigingen en coöperaties hebben geen toegang tot de gemeentelijke schuldhulpverlening. Bestuurders van ondernemingen met rechtspersoonlijkheid kunnen voor ondersteuning bij schuldenproblematiek terecht bij gespecialiseerde juristen.

2.3. Maakt het uit welke type schulden een ondernemer heeft?

Nee, dat maakt niet uit. Alle ondernemers die persoonlijk aansprakelijk zijn voor schulden van hun onderneming kunnen een aanvraag doen voor gemeentelijke schuldhulpverlening. De ondernemer kan alleen privé of alleen zakelijke schulden hebben, maar vaak heeft de ondernemer zowel privé als zakelijke schulden.

2.4. Moeten ondernemers zelf betalen voor schuldhulpverlening?

De kosten voor schuldhulpverlening aan de ondernemer als natuurlijk persoon zijn voor rekening van de gemeente, net als bij andere inwoners. Dit is in lijn met de brede toegang vanuit de Wgs en de rechtsgelijkheid. Het moet daarbij wel daadwerkelijk gaan om kosten voor schuldhulpverlening en niet om bedrijfsmatige kosten, want die zijn voor de ondernemer zelf. Kosten voor een minnelijk traject (schuldsanering of schuldbemiddeling) worden op grond van de wet door de gemeente betaald, net als voor andere inwoners. Anders ligt dit bij kosten voor bijvoorbeeld het op orde brengen van een achterstallige boekhouding, of voor kredietverstrekking voor een investering die noodzakelijk is om het bedrijf voort te zetten. Dit zijn bedrijfskosten en deze komen voor rekening van de ondernemer, ook als het noodzakelijke uitgaven zijn om de schuldregeling te kunnen uitvoeren.

2.5. Moeten ondernemers hun onderneming stoppen om in aanmerking te komen voor schuldhulpverlening?

Het hebben van een onderneming is geen grond voor uitsluiting van schuldhulpverlening. Ook is beëindiging van de onderneming niet bij voorbaat het uitgangspunt in het verdere traject. Of dit nodig is, hangt af van de situatie. Na de aanvraag schuldhulpverlening bekijkt de schuldhulpverlener samen met de ondernemer wat in die specifieke situatie de beste manier is om uit de schulden te komen. Een belangrijke vraag daarbij is: is de onderneming levensvatbaar, of niet? Als de onderneming levensvatbaar is en de ondernemer wil graag door, dan kan terugbetaling of sanering van schulden in beginsel wel degelijk samengaan met behoud of een doorstart van de onderneming.

3. Ondernemers bereiken

3.1. Hoe kan een gemeente ondernemers bereiken?

Het is belangrijk om ondernemers die financiële zorgen hebben op tijd te bereiken, zodat de problemen zich niet onnodig verder opstapelen. Dit vraagt om een actieve houding van gemeenten, want de ervaring leert dat ondernemers zich niet snel melden bij gemeenten voor financiële ondersteuning. Zij realiseren zich vaak niet dat ze hun gemeente om ondersteuning kunnen vragen, of ze hebben geen volledig beeld van wat de gemeente voor hen kan betekenen. Daarnaast speelt schaamte of angst om een onderneming te moeten beëindigen soms een rol. Gemeenten kunnen ondernemers (beter) bereiken door onder andere:

- eenduidige, goed vindbare en betrouwbare informatie te geven op de gemeentelijke website;
- samenwerking te organiseren tussen verschillende afdelingen en medewerkers die in contact staan met ondernemers (economie/ondernemersdienstverlening, Bbz, vroegsignalering, schuldhulpverlening);
- gebruik te maken van reeds beschikbare informatie over ondernemers in de gemeente;
- samenwerking te zoeken met ondernemersverenigingen en/of ondernemende (keten)partners in de gemeente. Zij kennen de taal en de vindplaatsen van ondernemers en kunnen vaak goed meedenken over wat er nodig is om ondernemers met financiële zorgen beter te bereiken of deze zelf toe leiden naar ondersteuning.

In de handreiking [Ondernemers met financiële zorgen bereiken | VNG](#) duiden we de uitdaging van gemeenten om ondernemers met financiële zorgen te bereiken en delen we aandachtspunten en praktische tips om zo goed en vroeg mogelijk met deze doelgroep in contact te komen.

3.2. Vallen ondernemers ook onder de vroegsignaleringsplicht van gemeenten?

De doelgroep voor vroegsignalering van schulden op basis van betalingsachterstanden bestaat uit natuurlijke personen, inclusief inwoners die persoonlijk aansprakelijk zijn voor schulden van hun onderneming. Vroegsignalering stelt gemeenten in staat om meer ondernemers met financiële zorgen (tijdig) te bereiken en een passend ondersteuningsaanbod te doen. Wat moet en wat mag een gemeente met signalen op naam van ondernemers en op naam van bedrijven? Hoe zit het met signalen gericht aan een bedrijfsadres?

3.2.1. Algemeen uitgangspunt

Het algemene uitgangspunt voor de ontvangst van signalen is dat gemeenten in principe alle signalen van natuurlijke personen oppakken, omdat zij voor deze signalen de wettelijke taak hebben om een hulpaanbod te doen vanuit de Wgs. Zoals hierboven ook aangegeven behoren tot de natuurlijke personen de ondernemingsvormen eenmanszaak, maatschap, vof en commanditaire vennootschap.

Alle overige ondernemingsvormen, zoals een BV of NV, zijn rechtspersonen. Signalen over rechtspersonen mogen op basis van de Wgs niet worden opgevolgd, tenzij er sprake is van persoonlijke aansprakelijkheid voor schulden van die rechtspersoon.

3.2.2. Kanttekeningen

Bij het bovenstaande uitgangspunt horen enkele kanttekeningen:

- Aan het signaal is niet altijd te zien of het om een natuurlijk persoon of een rechtspersoon gaat.
- Het is in de praktijk onmogelijk om in het kader van vroegsignalering te achterhalen of er sprake is van persoonlijke aansprakelijkheid voor schulden van een rechtspersoon.
- Het opvolgen van signalen op een bedrijfsadres waar de ondernemer niet woont, vraagt om nader onderzoek. Achterhaald moet worden wat voor bedrijfspanid het is en of de opvolging op het bedrijfsadres kan plaatsvinden. Simpel gezegd: je kunt geen huisbezoek afleggen bij een garagebox.
- Signalen op een bedrijfsadres waar de ondernemer niet woont, komen niet door de BRP-check.
- Op basis van de Regeling afsluitbeleid energie en water sturen energiebedrijven signalen op naam van rechtspersonen door aan gemeenten. Het is wenselijk om waar mogelijk meer harmonisering tussen de Wgs en de Regeling afsluitbeleid energie en gas aan te brengen.

Vanwege deze kanttekeningen wordt ervan uitgegaan, dat gemeenten in elk geval alle signalen opvolgen die betrekking hebben op het woonadres van een natuurlijk persoon. Het opvolgen van signalen die betrekking hebben op het bedrijfsadres van een natuurlijk persoon is wenselijk vanuit de Wgs, maar praktisch vaak minder goed uitvoerbaar. Signalen die betrekking hebben op rechtspersonen mogen niet worden opgevolgd, omdat rechtspersonen niet onder de Wgs vallen. Een uitzondering hierop vormen signalen waarbij er sprake is van persoonlijke aansprakelijkheid voor schulden van een rechtspersoon. Maar vanwege de praktische onmogelijkheid om deze informatie in het kader van vroegsignalering te achterhalen, laten we deze situatie hier verder buiten beschouwing.

Hieronder volgt een toelichting per type signaal. Uitgebreide informatie vindt u in de [Leidraad Vroegsignalering | VNG](#).

3.2.3. Signalen op woonadres + persoonsnaam

Als er vroegsignalen binnenkomen op het woonadres en de persoonsnaam van een ondernemer, dan geldt hiervoor hetzelfde proces als voor vroegsignalen op naam van een inwoner zonder onderneming. De gemeente volgt ze op - en ziet aan deze signalen niet dat het om een ondernemer gaat.

3.2.4. Signalen op woonadres + bedrijfsnaam

Als er signalen binnenkomen op een woonadres en een bedrijfsnaam, dan maakt het verschil of het bedrijf een natuurlijk persoon is of een rechtspersoon. Natuurlijke personen vallen onder de Wgs, omdat er sprake is van persoonlijke aansprakelijkheid voor schulden. De eenmanszaak (vaak zzp'er genoemd), vof, commanditaire vennootschap en de maatschap zijn natuurlijke personen. Vroegsignalen die op naam staan van een van deze vier ondernemingsvormen vallen onder de vroegsignaleringsplicht van gemeenten.

Signalen over rechtspersonen vallen niet onder de Wgs. Schuldeisers mogen signalen op naam van BV's, NV's en andere rechtspersonen niet delen en gemeenten mogen deze signalen niet opvolgen. Als uit de bedrijfsnaam niet is af te leiden dat het om een rechtspersoon gaat (er staat geen BV, NV o.i.d. in de naam), dan gaat het in het algemeen om een natuurlijk persoon en volgt de gemeente het signaal wel op.

3.2.5. Signalen op bedrijfsadres

Ook als er signalen binnenkomen op een bedrijfsadres, maakt het verschil of het bedrijf een natuurlijk persoon is of een rechtspersoon. Signalen die betrekking hebben op een natuurlijk persoon moeten wettelijk gezien worden opgevolgd en signalen die betrekking hebben op een rechtspersoon niet. Vaste lasten partners zijn er verantwoordelijk voor dat alleen signalen van natuurlijke personen worden doorgegeven. De gemeente moet er in beginsel van uitgaan dat het signaal dat zij ontvangt over een natuurlijk persoon gaat, ook als het een bedrijfsadres is. Om die reden valt ook dit signaal onder de Wgs en moet dit signaal door de gemeente worden opgepakt.

In de praktijk blijkt dat deze signalen vaak via de BRP check in een apart "bakje" terecht komen, waardoor deze uitvallen. Het is aan de gemeente om dit aparte "bakje" regelmatig te checken om na te gaan of hier signalen inzitten die zij conform de Wgs moeten oppakken.

De uitvoering blijkt vaak lastiger omdat voor bedrijfsadressen niet altijd alle nodige gegevens voor opvolging aanwezig zijn, zoals bijvoorbeeld telefoonnummer en e-mailadres. Mocht de gemeente alsnog constateren dat het om een rechtspersoon gaat, dan mag zij het signaal naast zich neerleggen. En terugkoppelen dat het signaal niet juist is.

4. Ondernemers passend ondersteunen

4.1. Waar heeft elke ondernemer met financiële zorgen recht op?

Net als andere inwoners hebben ondernemers met financiële zorgen recht op een eerste gesprek/intakegesprek binnen 4 weken nadat de ondernemer een schriftelijke of mondelinge hulpvraag heeft gesteld, in crisissituaties binnen 3 werkdagen. En vervolgens, als zij gebruik willen maken van schuldhulpverlening, hebben ook ondernemers recht op een toelatingsbeschikking met een plan van aanpak of een afwijzingsbeschikking (binnen maximaal 8 weken na het eerste gesprek). Zie voor meer informatie onze [Q&A Wijziging Wgs I VNG](#) en [Format plan van aanpak Wgs I VNG](#).

4.2. Wat zijn aandachtspunten bij het passend ondersteunen van ondernemers met financiële zorgen?

Om ondernemers goed te ondersteunen, is het belangrijk om te voldoen aan de wettelijke vereisten van de Wgs en daarnaast te zorgen voor een integrale intake en flankerende

ondersteuning. Een ander aandachtspunt is het ontzorgen van ondernemers bij het aanleveren van gegevens, door gebruik te maken van Suwinet en het Portaal schuldhulpverlening van het Inlichtingenbureau.

4.3. Waarom is een integrale intake belangrijk?

Het is belangrijk om bij de intake aandacht te hebben voor zowel de ondernemer als de onderneming. Dit vraagt om betrokkenheid en expertise vanuit zowel de Wgs als het Bbz. Met een integrale intake kan de gemeente zorgvuldig en vlot vaststellen wat voor de betreffende ondernemer nodig en mogelijk is. Deze ondersteuning kan vervolgens vorm krijgen in een integraal plan.

4.4. Wat wordt bedoeld met flankerende ondersteuning?

Gemeenten hebben een belangrijke verwijfsfunctie naar aanvullende of flankerende ondersteuning, naast de schuldhulp die gemeenten zelf bieden. Ondernemers met financiële zorgen hebben vaak baat bij contact met andere ondernemers die 'hun taal spreken' of ervaring hebben met het zoeken naar ondersteuning, het maken van keuzes over de onderneming of het doorlopen van een schuldhulpverlenings- of Bbz-traject. Veel gemeenten werken nauw samen met organisaties zoals bijvoorbeeld [Over Rood](#), [Ondernemersklankbord](#) of lokale (vrijwilligers)organisaties. Er zijn ook gemeenten waar ondernemers die eerder hulp van de gemeente ontvingen vanuit hun ervaring ondersteuning bieden aan andere ondernemers.

4.5. Hoe gaan gemeenten om met budgetbeheer voor ondernemers?

Ook een ondernemer kan (tijdelijk) baat hebben bij een vorm van budgetbeheer. Bijvoorbeeld voor de betaling van de vaste lasten. Het budgetbeheer voor ondernemers vereist specifieke kennis en expertise. Er zijn budgetbeheerders die hierover beschikken, maar het blijft maatwerk en vraagt om een goede afstemming tussen de ondernemer, de adviseur (boekhouder of accountant) en de gemeente.

4.6. Hoe kunnen gemeenten ondersteunen bij de achterstallige nota van de adviseur?

In de praktijk vormen met name de kosten voor een achterstallige boekhouding nogal eens een probleem. De adviseur weigert zijn werk te doen zolang de ondernemer niet betaalt en zonder een kloppende boekhouding kan het schuldhulptraject niet starten, omdat de omvang van de schulden dan nog niet duidelijk is. Gemeenten kunnen ondernemers helpen om hieruit te komen, door in gesprek te gaan met de adviseur of uitstel te vragen bij de schuldeisers, zodat eerst de adviseur betaald kan worden. Er zijn ook gemeenten die de kosten voor het op orde brengen van de boekhouding betalen vanuit een schuldhulpverleningsfonds of vanuit de bijzondere bijstand.

Als de ondernemer onder de doelgroep Bbz valt, biedt ook het Bbz wellicht mogelijkheden om de kosten van de adviseur te voldoen. Zie voor meer informatie de webpagina [Bijstand voor zelfstandigen \(Bbz\) | Rijksoverheid](#).

4.7. Hoe richten gemeenten de schuldhulpverlening aan ondernemers in de praktijk in?

Er zijn verschillende manieren waarop gemeenten hun ondersteuning aan ondernemers op basis van de wettelijke kaders vormgeven. Zo kunnen zij maatwerk bieden, passend bij het lokale ondernemersklimaat en aansluitend op lokale initiatieven.

Veel gemeenten hebben een ondernemersloket - online en soms ook fysiek - als laagdrempelige ingang voor alle vragen van ondernemers. Ondernemers die in gesprek willen over geldzorgen of schulden worden via die centrale ingang doorgeleid naar de juiste persoon om mee in gesprek te gaan. In sommige gemeenten is dat een medewerker van de gemeente zelf, zoals een consulent schuldhulpverlening en/of een Bbz-consulent. Andere gemeenten kiezen ervoor om de schuldhulpverlening aan ondernemers vanaf het eerste gesprek uit te besteden aan een gespecialiseerde organisatie of een regionaal samenwerkingsverband. Zie ook hoofdstuk 5.

4.8. Waar vind ik opleidingen om mensen binnen mijn gemeente op te leiden als schuldhulpverlener voor ondernemers?

Er zijn meerdere opleidingsorganisaties die trainingen en opleidingen aanbieden. Het is verstandig u goed te verdiepen in de kwaliteit van de organisatie en de waardering van andere gemeenten. Daarnaast heeft de branchevereniging NVVK een [Module schuldhulpverlening voor ondernemers \(SHVO\) | NVVK](#).

4.9. Moeten gemeenten een beschikking tot toelating schuldhulpverlening aan ondernemers ook registreren bij BKR?

Ja, op grond van art. 17 Bgs dienen gemeenten het gegeven dat de ondernemer schuldhulpverlening ontvangt aan gerechtsdeurwaarders, vaste lastenpartners, schuldeisers, bewindvoerders en kredietverstrekkers te verstrekken. In de praktijk gebeurt dit door de toelatingsbeschikking te registreren bij BKR. Dit is bij ondernemers niet anders dan bij particulieren. Een registratie kan voor een ondernemer, met een levensvatbare onderneming, gevolgen hebben voor zijn bedrijfsvoering. Tijdens het eerste gesprek is het raadzaam goed uit te leggen waarom gemeenten deze registratie moeten doen en dat deze registratie wettelijk verplicht is. De gegevensuitwisseling met kredietverstrekkers is nodig om te voorkomen dat een inwoner met problematische schulden een lening aangaat die niet bij de financiële bestedingsruimte past en dus overkreditering te voorkomen. In de [Handreiking gegevensuitwisseling BKR voor schuldhulpverlening | VNG](#) vindt u meer informatie over de BKR-registratie.

5. Zelf uitvoeren of uitbesteden

5.1. Kun je de schuldhulpverlening aan ondernemers beter zelf uitvoeren of uitbesteden?

Sommige gemeenten doen zelf de intake, de besluitvorming en de uitvoering van de schuldhulpverlening aan ondernemers. Andere hebben dit geheel of gedeeltelijk uitbesteed aan een gespecialiseerde organisatie of ondergebracht in een regionaal samenwerkingsverband. De verschillende keuzes hebben voor- en nadelen en wat de doorslag geeft is per gemeente verschillend. Gemeenten kunnen veel leren van elkaars afwegingen en ervaringen met het zelf uitvoeren of juist (gedeeltelijk) uitbesteden van schuldhulpverlening voor ondernemers. In de handreiking [Afwegingskader vormgeving ondersteuning ondernemers met financiële zorgen | VNG](#) leest u hoe u een passende keuze kunt maken voor de organisatie van schuldhulpverlening aan ondernemers.

5.2. Hoe kan ik als gemeente de inkoop vormgeven als ik de schuldhulpverlening aan ondernemers wil uitbesteden?

In art. 3a van de Wgs staat dat de besluitvorming over en de uitvoering van de schuldhulpverlening kan worden verricht door gemandateerde organisaties of instellingen. Gemeenten kunnen dus zowel de besluitvorming als de uitvoering uitbesteden. Om de besluitvorming en/of uitvoering aan een externe organisatie over te laten, moet het college die organisatie wel mandateren. Het uitbesteden kan via reguliere aanbesteding of via de aanbestedingsprocedure voor Sociale en andere specifieke diensten (SAS-procedure). Binnen deze vereenvoudigde aanbestedingsprocedure is er meer ruimte om een aanbestedingsprocedure naar eigen inzicht vorm te geven dan bij reguliere aanbestedingsprocedures het geval is. Op basis daarvan kan de gemeente een geschikte partij selecteren die de schuldhulpverlening gaat uitvoeren.

In de Wgs staat expliciet benoemd dat de gemeente verantwoordelijk blijft voor de borging van kwaliteit en het behandelen van klachten, ongeacht de mandatering. Ondernemers mogen hun klacht zowel bij het college als bij de externe organisatie indienen. In onze [Leidraad uitbestede diensten | VNG](#) vindt u hierover informatie.

5.3. Wat zijn aandachtspunten voor gemeenten bij het (gedeeltelijk) uitbesteden van schuldhulpverlening aan ondernemers?

In onze [Handreiking Grip op schuldhulpverlening | VNG](#) vindt u een uitgebreid overzicht van belangrijke aandachtspunten voor gemeenten bij het uitbesteden van schuldhulpverlening in het algemeen. Hieronder staan enkele specifieke aandachtspunten bij het uitbesteden van schuldhulpverlening aan ondernemers:

- Wees als gemeente laagdrempelig bereikbaar voor ondernemers en geef duidelijke, betrouwbare informatie op o.a. de gemeentelijke website, ook als de schuldhulpverlening (deels) is uitbesteed.
- Zorg binnen de wettelijke termijn van vier weken voor een integraal intakegesprek waarin de hulpvraag wordt vastgesteld, gericht op zowel de onderneming als de privésituatie van de

ondernemer.

- Zorg binnen de wettelijke termijn van maximaal acht weken na de hulpvraag van de ondernemer voor een toelatingsbeschikking met plan van aanpak (of een afwijzingsbeschikking).
- Gemeenten zijn altijd zelf verantwoordelijk voor de toegang tot en kwaliteit van de hulpverlening en het werken conform de wettelijke termijnen, ook als anderen namens het college de intake, de besluitvorming en/of de uitvoering doen. Dit vraagt om goede regievoering en monitoring. Maak daarom duidelijke afspraken met gemandateerde partijen en andere samenwerkingspartners over de op te leveren resultaten in de diverse fasen van het traject en houd zicht op de voortgang. Voor een goede regievoering en monitoring is het van belang dat binnen de gemeente basiskennis van schuldhulpverlening aan ondernemers aanwezig is.

6. Wgs en Bbz

6.1. Welke wettelijke regelingen zijn er voor schuldhulp aan ondernemers?

Gemeenten bieden ondersteuning op basis van twee wetten/besluiten: de Wgs en het Bbz. De Wgs regelt de brede toegang tot schuldhulpverlening voor alle natuurlijke personen, de termijnen en de gegevensverwerking. Uitgebreide informatie vindt u op onze webpagina [Wijziging Wgs](#).

Het Bbz regelt dat zelfstandig ondernemers die (tijdelijk) weinig inkomen hebben en aan bepaalde voorwaarden voldoen, in aanmerking kunnen komen voor een uitkering dat het inkomen aanvult tot bijstandsniveau. De Bbz-uitkering kan worden aangewend voor inkomensondersteuning, maar ook voor bijvoorbeeld een saneringskrediet. Uitgebreide informatie vindt u in de [Handreiking Bbz | PPO en Stimulansz](#) en op de webpagina [Regels bijstand voor zelfstandigen \(Bbz\) | Rijksoverheid](#).

6.2. Geldt de verkorting van de aflosteriode schuldregeling in Msnp naar 18 maanden ook voor ondernemers?

Als een ondernemer persoonlijk aansprakelijk is voor schulden van de onderneming en een aanvraag voor de gemeentelijke schuldhulpverlening doet, is de verkorting van de aflosteriode net zo goed van toepassing op deze ondernemer als op andere inwoners. Voor meer informatie over de verkorting van de aflosteriode schuldregeling in Msnp voor ondernemers verwijzen wij u naar hoofdstuk 6 in de [Q&A Verkorting aflosteriode schuldregeling in Msnp naar 18 maanden | VNG](#).

6.3. Bij een niet-levensvatbaar bedrijf is Bbz toch niet mogelijk?

Het Bbz is bedoeld voor ondernemers die een levensvatbaar bedrijf hebben, maar door omstandigheden het tijdelijk niet redden. Er kan dan onder bepaalde voorwaarden een uitkering voor levensonderhoud worden gegeven. In sommige gevallen is ook kapitaalverstrekking voor het bedrijf zelf mogelijk. Ook ondernemers die aan de start of aan het einde van hun ondernemerschap staan, kunnen onder bepaalde voorwaarden in aanmerking komen voor een Bbz-uitkering.

Er zijn een paar uitzonderingen op de voorwaarde dat het bedrijf levensvatbaar moet zijn:

- Als een ondernemer het bedrijf moet beëindigen, omdat het niet (meer) levensvatbaar is, kan hij of zij tijdelijk een beroep doen op het Bbz. De ondernemer krijgt dan een aanvullende uitkering tot bijstandsniveau voor de duur van maximaal één jaar. In deze periode kan het bedrijf op een verantwoorde manier worden beëindigd.
- Als een ondernemer geboren is vóór 1960 en een niet-levensvatbaar bedrijf heeft, kan hij of zij onder bepaalde voorwaarden in aanmerking komen voor een uitkering of bedrijfskapitaal via het Bbz.

6.4. Wat is de definitie van een levensvatbaar bedrijf?

Een levensvatbaar bedrijf is een bedrijf dat met zijn bedrijfsvoering voor langere tijd winstgevend (rendabel) is en aan zijn financiële en organisatorische verplichtingen kan voldoen. De levensvatbaarheid van een onderneming kan worden vastgesteld aan de hand van een analyse van het fundament van de onderneming (waaronder een financiële analyse en analyse van alle aspecten van de onderneming, het businessmodel (waaronder de markt, de propositie en de

commerciële slagkracht) en de ondernemer zelf. Op de website van KVK vindt u een praktisch stappenplan voor het [bepalen van de levensvatbaarheid van een bedrijf | KVK](#).

6.5. Welke mogelijkheden heeft de gemeente om een ondernemer te helpen met een saneringskrediet?

Er zijn verschillende initiatieven bij gemeenten om ondernemers te helpen. Sommige gemeenten ondersteunen ondernemers vanuit een ondernemersfonds, MKB-doorstartkrediet of er zijn mogelijkheden tot verstrekking van een saneringskrediet door een kredietbank of vanuit het Bbz. Kredietbanken vragen vaak aan gemeenten om borg te staan. De NVVK en het Waarborgfonds saneringskredieten (Wsk) hebben een pilot [Saneringskrediet voor ondernemers | NVVK](#). Er is binnen de pilot ruimte om 100 borgstellingen te verstrekken. Het Wsk geeft bij toelating tot de pilot een borgstelling aan de betrokken kredietbank voor het te verstrekken saneringskrediet.

6.6. Blijft de Wgs van toepassing bij een Bbz-krediet?

Ja, als de ondernemer tijdens het schuldhulpverleningstraject een krediet kan verkrijgen op basis van het Bbz, blijft de Wgs van toepassing.

Wanneer tijdens het eerste gesprek blijkt dat de ondernemer ondersteuning zoekt bij (beginnende) schulden, dan wordt er vanuit de wettelijke taak van de Wgs gekeken of de ondernemer kan worden toegelaten tot schuldhulpverlening. Als dat het geval is, dan ontvangt de ondernemer een toelatingsbeschikking en plan van aanpak (art. 4a Wgs). Daarna wordt er samen met de ondernemer gekeken wat in zijn situatie de beste manier is om uit de schulden te komen. Dit kan zijn een volledige betaling via een betalingsregeling of herfinanciering. De andere mogelijkheid is een schuldsanering, bij voorkeur door een saneringskrediet en anders door een schuldbemiddeling. Als de ondernemer geholpen wordt met een Bbz-krediet dan blijft de Wgs van toepassing. De ondernemer ontvangt in die situatie twee beschikkingen: één vanuit de Wgs en één vanuit het Bbz.